

Çocuğun Antropometrik Ölçümleri ile Anne Algısı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Evaluation of The Relationship Between Child's Anthropometric Measurements and Maternal Perception

Özgün Araştırma
Research Article

Yavuz Demirçelik®, Oya Baltalı®

Öz

Amaç: Bu çalışmada, çocukların boy ve ağırlık ölçümleriyle, annelerin bu değerler konusundaki algısını değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmamıza İzmir Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları polikliniklerine ayaktan başvuran 210 çocuk ve annesi dâhil edildi. Annelere, çocuğun sosyodemografik ve sosyoekonomik özellikleri, anne sütü alım süresi, ek gıdaya başlama zamanı, yemek yeme süreleri ile birlikte, annelerin çocukları hakkındaki iştah, beslenme, boy ve kilo değerlendirmelerini içeren toplam 30 sorudan oluşan anket soruları yöneltili.

Bulgular: Çalışma grubumuzda, annelerin %54,3'ünün çocuğunun vücut ağırlığı hakkındaki algısının yanlış olduğu, %51,5'inin ise çocuğunun boy uzunluğu hakkındaki algısının yanlış olduğu saptandı. Düşük kilolu ve kısa boylu çocuklarda yanlış algı oranları daha yüksekti. Ailedeki çocuk sayısının fazla olması, annenin eğitim seviyesinin düşüklüğü ve düşük aile gelir düzeyi annelerin farklı algılarında anlamlı derecede etkiliydi.

Sonuç: Çalışmamızda, annelerin çocuklarının boy ve kilo ölçümleri ile ilgili yanlış algılarının oldukça yüksek oranlarda olduğu görülmüştür. Bu yanlış algılar annenin çocuğun beslenmesi konusunda aşırı endişeli olmasına ve bunun sonucunda olumsuz besleme davranışları geliştirerek çocukta düşük kilo veya obezite gibi gerçek beslenme sorunlarının ortaya çıkmasına yol açabilir. Bu nedenle, annelerin yanlış algılarından kaynaklanan komplikasyonları açığa çıkarmak için daha fazla araştırmaya gereksinim vardır.

Anahtar kelimeler: Anne algısı, çocuk, antropometrik ölçümler, beslenme

ABSTRACT

Objective: In this study, it was aimed to investigate the children's height, weight and the perception of mothers about these values and to reveal the factors that may affect it.

Methods: This cross sectional study included a total of 210 children and their mothers who applied İzmir Tepecik Education Research Hospital Pediatric Health and Diseases polyclinics. Survey questions consisting of a total of 30 questions including child's socio-demographic characteristics, duration of breastfeeding, time to start additional food, eating habits, mother's evaluations of appetite, nutrition, height and weight about their children were asked.

Results: The rate of mothers who were found to perceive the child's weight incorrectly was 54.3 % and the rate of mothers who were found to perceive their height incorrectly was 51.5%. Misperception rates were higher in mothers who have underweight and short children. Increased sibling number, the low level of education in the family, and the low household income affected the mother's perceptions in false direction.

Conclusion: In our study, it was seen that the ratio of mother's misperceptions about their children's height and weight were about 50%. These misperceptions can cause the mother to be overly anxious about the child's nutrition and consequently develop negative nutritional behaviors which can lead to real nutritional problems such as low weight or obesity in the child. Therefore, more research is needed to reveal complications from maternal misperceptions.

Keywords: Maternal perceptions, child, anthropometric measurements, nutrition

Received/Geliş: 05.06.2020
Accepted/Kabul: 19.06.2020
Published Online: 18.08.2021

Yavuz Demirçelik

SBÜ. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
İzmir - Türkiye

✉ yavuzdemircelik@gmail.com
ORCID: 0000-0002-5047-6969

O. Baltalı 0000-0002-0062-9138
SBÜ. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
İzmir, Türkiye

Cite as: Demirçelik Y, Baltalı O. Çocuğun antropometrik ölçümleri ile anne algısı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. Tepecik Eğit. ve Araşt. Hast. Dergisi. 2021;31(2):230-5.

© Telif hakkı T.C. Sağlık Bakanlığı İzmir Tepecik Eğit. ve Araşt. Hastanesi. Logos Tıp Yayıncılık tarafından yayınlanmaktadır. Bu dergide yayınlanan bütün makaleler Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

© Copyright Association of Publication of the T.C. Ministry of Health İzmir Tepecik Education and Research Hospital. This journal published by Logos Medical Publishing.

Licensed by Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY)

GİRİŞ

Sağlıklı çocuk hastalık belirtileri göstermeyen, takvim yaşına uygun büyüme ve gelişme gösteren çocuk olarak tanımlanır. Her çocuğun sağlık durumunun değerlendirilmesi aynı yaşta normal çocukların anatomik ve fizyolojik özellikleri göz önünde bulundurularak yapılır ^(1,2).

Çocuğun genetik potansiyelinin yanı sıra beslenme durumu ile birlikte ebeveynlerin tutum ve davranışları erken çocukluk döneminde çocuklar arasındaki farklılaşmayı sağlayan en önemli etmenlerdendir. Normal gelişim gösteren bir çocuk, ebeveynleri tarafından zayıf veya yaşıtlarına göre geride olduğu düşünülerek fazla ve zorla beslenebilmekte, obez veya gelişme geriliği mevcut olan bir çocuk ise tamamen normal olarak algılanıp sağlıklı beslenme gereksinimi karşılanmamaktadır. Yapılan çok sayıda çalışmada, %32-90 arasında değişen oranlarda ebeveynin çocuklarının gelişimleri konusundaki algılarının doğru olmadığı görülmüştür ⁽¹⁻³⁾.

Bu çalışmada, çocukların mevcut boy ve kilo verileri ile birlikte annelerin çocuklarının büyümeleri konusundaki algılarını değerlendirmek ve bu algı ile ilişkili olabilecek diğer faktörleri saptamak amaçlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Çalışmamız Şubat 2017-Nisan 2017 tarihleri arasında İzmir Tepecik Eğitim Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları polikliniklerine ayaktan başvuran, kronik hastalığı olmayan, 1-14 yaş aralığında, başvurduğu anda acil müdahale gerektiren bir durumu olmayan toplam 210 çocuk ve annesi ile gerçekleştirildi. Çalışmamız için Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yerel Etik Kurulu'ndan onay alındı (26.01.2017, kurul karar No. 4). Çalışmaya dâhil edilen çocukların anneleri bilgilendirildikten sonra yazılı onamları alındı.

Annelere toplam 30 sorudan oluşan anket, yüz yüze görüşme tekniği ile uygulandı. Bu sorular çocuğun sosyodemografik özellikleri, anne sütü alım süresi, ek

gıdaya başlama zamanı, yemek yeme süreleri ile birlikte, annelerin çocukları hakkındaki iştah, beslenme, boy ve kilo değerlendirmelerini içermekteydi. Anne eğitim düzeyi ayrıntılı olarak sorgulandı, karşılaştırmalar yapılırken <8 yıl ve ≥8 yıl olmak üzere iki gruba ayrıldı. Aile gelir düzeyi ayrıntılı olarak sorgulandı, karşılaştırmalar yapılırken Türkiye geneli 2017 açlık ve yoksulluk sınırı ⁽⁴⁾ da göz önüne alınarak <2.000 TL ve ≥2.000 TL olmak üzere yine iki gruba ayrılarak değerlendirme yapıldı. Çocukların boy ve kiloları standart olarak aynı cihazlarla ölçülüp kaydedildi.

Çocukların vücut ağırlığı Z skoru, boy Z skoru, vücut kitle indeksi (VKİ), VKİ percentili ve VKİ Z skoru Auxology programı kullanılarak hesaplandı. Çocukların boya göre ağırlıkları (BGA) hesaplanarak sınıflandırıldı. BGA %120'nin üzeri obez, %110-120 arası fazla kilolu, %90-110 arası normal kilolu, %80-90 arası düşük kilolu ve %80'in altı malnutrisyon olarak değerlendirildi ⁽⁵⁾. Çocuklar boy Z skorlarına göre çok kısa (<-2 SD), kısa (-2 SD ile -1 SD arası), normal (-1 SD ile +1 SD arası), uzun (+1 SD ile +2 SD arası), çok uzun (>+2 SD) olarak gruplandırıldı.

Çocukların VKİ percentil değerleriyle Amerikan Hastalık Kontrol Merkezi (Center for Disease Control, CDC) obezite sınıflamasına göre durumları belirlendi ⁽⁶⁾.

Vücut kitle indeksi percentil grubuna göre anne algısının doğruluğu değerlendirildi. Anne algısına göre düşük kilolu olup, VKİ percentil grubuna göre de düşük kiloda olanlar, anne algısına göre normal kilolu olup, VKİ percentil grubuna göre de normal kiloda olanlar, anne algısına göre fazla kilolu olup, VKİ percentil grubuna göre fazla kilolu ve obez olanlar doğru algılar olarak kabul edildi.

İstatistiksel Analiz

Çalışmamızda elde edilen veriler değerlendirilirken, istatistiksel analiz için SPSS 22.0 programı kullanıldı. Numerik verilerin değerlendirilmesinde ortanca değer, ortalama ve standart sapma, kategorik verilerin değerlendirilmesinde frekans analizi kullanıldı. Numerik verilerin karşılaştırılmasında Student t testi, kategorik verilerin arasındaki ilişkinin değerlendiril-

mesinde ki-kare testi kullanıldı ve istatistiksel değerlendirmede $p < 0,05$ anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Çocukların sosyodemografik ve sosyoekonomik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Çocukların büyük çoğunluğuna gelir getirici bir işte çalışmayan anneleri bakıyordu ve annelerin az bir kısmının eğitim düzeyi lise ve üzerindedir (Tablo 1).

Annelerin 82’si (%39) çocuğunun iştatsız olduğunu, 105’i (%50) ise çocuğunda beslenme sorunu olduğunu belirtmekteydi. Annelerin 114’üne (%54,3) göre çocukları düşük kilolu, 70’ine (%33,3) göre ise çocukları kısa boyluydu (Tablo 2).

Çocuklar VKİ persentillerine göre sınıflandırıldıklarında normal olan grupta yer alan çocukların oranı %63,6, boy Z skorlarında göre sınıflandırıldıklarında normal olan grupta yer alan çocukların oranı %59 olarak saptandı.

Annelerin gelir getirici bir işte çalışma durumu ile

Tablo 1. Çocukların sosyodemografik ve sosyoekonomik özellikleri.

	n	%
Cins		
Erkek	94	44.8
Kız	116	55.2
Doğum şekli		
Nsvy	118	56.2
C/S	92	43.8
Doğum zamanı		
Matür	180	85.7
Prematüre	30	14.3
Anne eğitim düzeyi		
Eğitimsiz	19	9
İlkokul	75	35.7
Ortaokul	52	24.8
Lise	50	23.8
Üniversite	14	6.7
Aile gelir düzeyi		
< Asgari ücret	16	7.6
Asgari ücret	54	25.7
Asgari ücret – 2.000 TL	73	34.8
>2. 000 TL	67	31.9
Anne çalışma durumu		
Çalışıyor	46	21.9
Çalışmıyor	164	78.1

Nsvy: Normal spontan vajinal yol, C/S: Sezaryen

çocuklarının vücut ağırlığı hakkındaki algıları ve çocukların VKİ persentil sınıflamasına göre durumları karşılaştırıldığında anlamlı fark saptanmadı (Tablo 3).

Annelerinin eğitim düzeyi ile çocuklarının vücut ağırlığı hakkındaki algıları karşılaştırıldığında, 8 yıl altında eğitim görmüş annelerin, 8 yıl üzeri eğitim görmüş olan annelere kıyasla çocuklarını daha yüksek oranda düşük kilolu olarak gördüğü saptandı ($p=0,049$). Fakat annelerin eğitim düzeyi ile çocukların gerçekte var olan VKİ persentil sınıflamasına göre durumları karşılaştırıldığında anlamlı fark saptanmadı (Tablo 3).

Çocukların VKİ persentilleri ile annelerin çocuklarının beslenme sorunu olup olmadığına dair algıları karşılaştırıldığında, annesinin beslenme sorunu olduğunu düşündüğü 105 çocuğun 56’sının (%53,3) aslında normal kilolu olduğu, annesinin beslenme sorunu olmadığını düşündüğü 105 çocuğun 12’sinin (%11,4) düşük kilolu, 5’inin (%4,8) fazla kilolu olduğu, 11’inin de (%10,5) obez olduğu görüldü ($p=0,023$).

Annelerin çocuklarının vücut ağırlıkları hakkındaki algıları ile çocukların VKİ persentillerinin karşılaştırılması Tablo 4’te verilmiştir.

Çocukların boy Z skorları ile annelerin çocuklarının boy uzunlukları hakkındaki algıları karşılaştırıldığında, annesinin kısa boylu olduğunu düşündüğü 70 çocuğun 45’inin (%64,3) normal boylu, 9’unun (%12,9) uzun

Tablo 2. Çocukların beslenme durumu ve annelerinin algıları.

	n	%
Annenin algısına göre çocuğun iştahı		
İştatsız	82	39
Orta	68	32.4
İyi	37	17.6
Çok iştahlı	23	11
Annenin algısına göre beslenme sorunu		
Var	105	50
Yok	105	50
Annenin algısına göre çocuğun kilosu		
Düşük kilolu	114	54.3
Normal	67	31.9
Fazla kilolu	29	13.8
Annenin algısına göre çocuğun boyu		
Kısa	70	33.3
Normal	120	57.2
Uzun	20	9.5

Tablo 3. Annenin, çocuğunun kilosuna hakkındaki algısı ve çocuğun VKİ persentil sınıflamasına göre durumu ile çocuğun doğum zamanı, çocuğun doğum şekli, annenin eğitim düzeyi ve annenin çalışma durumunun karşılaştırılması.

	Annenin algısına göre çocuğun vücut ağırlığı				VKİ persentil sınıflaması			
	Düşük kilolu n (%)*	Normal n (%)*	Fazla kilolu n (%)*	p	Düşük kilolu n (%)*	Normal n (%)*	Fazla kilolu n (%)*	p
Doğum zamanı								
Matür	100 (55.6)	55 (30.6)	25 (13.9)	0,577	32 (17.8)	112 (62.2)	11 (6.1)	0.825
Prematür	14 (46.7)	12 (40)	4 (13.3)		5 (16.7)	21 (70)	1 (3.3)	
Doğum şekli								
Nsvy	61 (51.7)	35 (29.7)	22 (18.6)	0,070	22 (18.6)	70 (59.3)	4 (3.4)	0.280
C/S	53 (57.6)	32 (34.8)	7 (7.6)		15 (16.3)	63 (68.5)	8 (8.7)	
Anne eğitim düzeyi								
<8 yıl	86 (58.9)	39 (26.7)	21 (14.4)	0,049	24 (16.4)	94 (64.4)	10 (6.8)	0.592
≥8 yıl	28 (43.8)	28 (43.8)	8 (12.5)		13 (20.3)	39 (60.9)	2 (3.1)	
Anne çalışma durumu								
Çalışıyor	24 (52.2)	16 (34.8)	6 (13)	0,893	6 (13)	35 (76.1)	2 (4.3)	0.216
Çalışmıyor	90 (54.9)	51 (31.1)	23 (14)		31 (18.9)	98 (59.8)	10 (6.1)	

*sadır yüzdesi, Nsvy: Normal spontan vajinal yol, C/S: Sezaryen VKİ: Vücut kitle indeksi

Tablo 4. Çocukların VKİ persentilleri ile annelerin çocuklarının vücut ağırlıkları konusundaki algıları.

Çocukların VKİ persentillerine göre durumları	Annenin algısına göre çocuğun kilosuna nasıl		
	Düşük kilo n (%)*	Normal n (%)*	Fazla kilo n (%)*
Düşük kilo	27 (23,7)	10 (14,9)	0 (0)
Normal	79 (69,3)	47 (70,1)	7 (24,1)
Fazla kilo	7 (6,1)	3 (4,5)	2 (6,9)
Obez	1 (0,9)	7 (10,4)	20 (69)
Toplam	114/100	67/100	29/100

*sütun yüzdesi, VKİ: Vücut kitle indeksi

boyu, 1'inin (%1,4) de çok uzun boylu olduğu görülmüştür. Annesinin normal boylu olduğunu düşündüğü 120 çocuğun yalnızca 73'ünün (%60,8) normal, 40'inin (%33,3) uzun boylu olup annelerin yanlış boy algılarının yüksek oranda olduğu belirlendi.

Düşük gelir düzeyine sahip ailelerde, annelerin çocuklarının beslenme sorunu olduğuna dair algıları ile çocuklarının kısa boylu olduğuna dair algıları anlamlı olarak daha yüksek saptandı (p= 0,012; p=0,004).

Ailelerin gelir düzeyi ile çocukların boy Z skorları ve VKİ persentil sınıflamasına göre buldukları yerler karşılaştırıldığında anlamlı fark saptanmadı.

Çocukların cinsiyetleri ile VKİ persentil sınıflamasına göre buldukları yerler ve annelerin çocuklarının

vücut ağırlıkları ve boy uzunlukları hakkındaki algıları karşılaştırıldığında anlamlı fark saptanmadı.

Annelerin çocuklarının vücut ağırlıkları konusundaki doğru algılama oranı, ailedeki çocuk sayısı arttıkça anlamlı bir şekilde azalmaktaydı (p=0,034).

Annelerin çocuklarının vücut ağırlıkları konusundaki doğru ve yanlış algıları ile ailelerin gelir düzeyi, annelerin gelir getirici bir işte çalışma durumu ve annelerin eğitim düzeyleri arasında anlamlı fark saptanmadı.

TARTIŞMA

Çocuğun antropometrik ölçümleri ile annenin algısı arasındaki ilişki ve etkileyen faktörleri araştırmak amacıyla yapılan çalışmamızda, annelerin, çocuklarının boy ve kilosuna hakkındaki doğru algılama oranının VKİ persentil sınıflamasına göre %45,7, boy Z skoruna göre %48,5 olduğu saptandı. Bu çalışma sonucunda, annelerin yarısından fazlasının çocuklarının büyümelerini değerlendirme konusunda sorun yaşadığı görüldü.

Annelerin, çocuklarının vücut ağırlıkları hakkındaki algıları çocukların büyüme ve gelişme süreçleri içerisinde belirleyici faktörlerden biridir. Çocuğun beslenme ve büyümesi ile annelerin beklentileri çoğu kez birbiriyle örtüşmemektedir. Annelerin iştahsız oldu-

đunu hatta hiç yemek yemediđini dűşündükleri çocukların çođunun bűyűmesinin yařına uygun olduđu gűrűlűrken, fazla kilolu veya obez çocukların durumu anneler tarafından dođru olmayarak normalmiř gibi algılanabilir. Bu çalıřmada, ocuklar VKİ persentillerine gűre sınıflandırıldıđında, annelerin %54,3'űnűn çocuđunun vűcut ađırlıđı hakkındaki algısının yanlıř olduđu, çocuklar boya gűre ađırlıklarına gűre sınıflandırıldıđında annelerin %53,9'unun çocuđunun vűcut ađırlıđı hakkındaki algısının yanlıř olduđu saptandı. Yapılan pek çok çalıřmada %20-83,4 arasında annenin çocuđunun vűcut ađırlıđı hakkındaki algısının yanlıř olduđu gűrűldű (2,7-11). Çocuđun vűcut ađırlıđı ile ilgili yanlıř algılar; annenin çocuđunun beslenmesi konusunda zorlayıcı bir tutum sergilemesine ve bu da ebeveyn-ocuk çatıřmasına yol açarak aslında problemi olmayan bir çocukta beslenme sorunu geliřmesine yol açabilir.

Vűcut ađırlıđının yanı sıra boy uzunluđu da bűyűme ve geliřme sűreci için űnemli bir parametredir. Çocukların vűcut ađırlıkları gibi boy uzunlukları da anneler tarafından yanlıř olarak algılanabilir. Bu konuda yapılan çalıřma sayısı sınırlıdır. Çalıřmamızda ocuklar boy Z skoruna gűre sınıflandırıldıđında annelerin %51,5'inin çocuđunun boy uzunluđu hakkındaki algısının yanlıř olduđu ve bunun annelerin kısa olarak algıladıkları çocuklarda belirgin yűksek (%78,6) saptandıđı gűrűldű. Benzer řekilde Budge ve ark. (12) yaptıđı çalıřmada, annelerin, çocuklarının vűcut ađırlıklarının yanı sıra boy uzunlukları konusunda da yanlıř algılama oranlarının yűksek olduđu ve bunun çalıřmamızda olduđu gibi kısa olarak algılanan çocuklarda daha belirgin olduđu gűrűlmektedir.

Annelerin dűřűk kilolu olarak tanımladıđı çocukların aslında normal veya fazla kilolu olması çađımızın hastalıđı obezite için ciddi bir risk oluřturur. Bu çalıřmada, ebeveyni tarafından dűřűk kilolu olarak algılanan fakat VKİ persentil sınıflamasına gűre normal ve űzeri kilolu grupta yer alan çocukların oranı %76,3 olarak saptandı. Maynard ve ark. (2) yaptıđı bir çalıřmada, ebeveyni tarafından dűřűk kilolu olarak algılanan çocukların %76'sının VKİ persentil sınıflamasına gűre normal ve űzeri kiloda olduđu gűrűlmektedir. Eckstein

ve ark. (8) yaptıđı çalıřmada, ebeveynlerin dűřűk kilolu olarak deđerlendirdiđi, çocukların hepsinin (%100) VKİ persentillerinin 5'in űzerinde ve VKİ persentil sınıflamasına gűre normal ve űzeri kilolu grupta olduđu gűrűlmektedir. Yılmaz ve ark. (9) yaptıđı bir çalıřmada, ebeveyni tarafından dűřűk kilolu olarak algılanan çocukların %90'ünün aslında normal ve űzeri kilolu grupta olduđu gűrűlmektedir. Çalıřmamız, bu açıdan Maynard ve ark. (2) alıřması ile benzerdir. Eckstein ve ark. (8) yaptıđı çalıřma ile Yılmaz ve ark. (9) yaptıđı çalıřma, çalıřmamızla farklılık gűstermektedir. Bunun nedeni; Yılmaz ve ark. (9) yaptıđı çalıřmaya dâhil edilen ocuk sayısının (n=80) az oluřu, Eckstein ve ark. (8) yaptıđı çalıřmaya ise VKİ 5 persentil altında olan çocukların dâhil edilmemesi ve fazla kilolu ocuk oranının yűksek olması olabilir.

Bu çalıřmada, annelerin çocuklarının vűcut ađırlıkları ve boy uzunlukları hakkındaki algılarının, çocukların cinsiyetleriyle farklılık gűstermediđi saptandı. Oysa yapılan birçok çalıřmada annelerin çocuklarının kilo durumunu cinsiyetlerine gűre farklı yorumladıkları ve űzellikle erkek çocuklar konusundaki yanlıř algılama oranının daha yűksek olduđu gűrűlmektedir (13-15).

Bu çalıřmada, çocukların vűcut ađırlıklarının ve annelerin çocuklarının vűcut ađırlıđı konusundaki algılarının, ailelerin gelir dűzeyine gűre farklılık gűstermediđi, yalnızca dűřűk gelir dűzeyine sahip annelerin çocuklarını, diđerlerine gűre daha kısa boylu olarak algıladıkları saptandı. Yapılan çalıřmalarda, annelerin çocuklarının vűcut ađırlıđı hakkındaki algılarının aile gelir dűzeyi ile iliřkili olduđu, dűřűk gelir dűzeyine sahip olan annelerin çocuklarını dűřűk kilolu olarak algılama oranının daha yűksek olduđu gűsterilmiřtir (16,17). Çalıřma grubumuzun sayı olarak az ve çođunluđunun dűřűk gelir dűzeyine sahip olması diđer çalıřmalardan farklı sonuçlar çıkmasının nedeni olabilir.

Bu çalıřmada, çocuđunun vűcut ađırlıđı hakkında algısı dođru olmayan annelerin %74,5'inin dűřűk eđitim dűzeyine (<8 yıl) sahip olduđu saptandı. Baughcum ve ark. (16) yaptıđı bir çalıřmada, bu oranın %45 olarak, yine benzer řekilde Yalçın ve ark. (18) yaptıđı çalıřmada, sűz konusu oranın %43 olarak saptandıđı

görülmektedir. Çalışmamızın genelinde annelerin %70'inin eğitim seviyesinin düşük olması nedeniyle, annelerin çocuklarının vücut ağırlığı konusundaki doğru ve yanlış algıları ile eğitim düzeyleri arasında anlamlı fark saptanamamıştır.

Bu çalışmada, annelerin çocuklarının fazla kilolu olma durumu konusundaki doğru algılarının, düşük kilolu olma durumu konusundaki doğru algılarına oranla anlamlı yüksek olduğu saptandı. Wright ve ark.⁽¹⁰⁾ ile Maynard ve ark.'nın⁽²⁾ yaptıkları çalışmalarda, çalışmamızla örtüşen sonuçlar görülmektedir. Oysa Carnell ve ark.⁽¹⁹⁾ ile Baughcum ve ark.⁽¹⁶⁾ yaptıkları çalışmalarda, çalışmamızın tersine annelerin çocuklarının fazla kilolu olma durumu konusundaki doğru algılarının anlamlı olarak düşük olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların (Carnell ve ark.⁽¹⁹⁾ Baughcum ve ark.⁽¹⁶⁾) çalışmamıza göre farklı sonuçlanmasının nedeni, bu çalışmalarda ağırlıklı olarak fazla kilolu çocukların yer alması olabilir.

Sonuç olarak, çalışmamızda annelerin çocuklarının boy ve kilo ölçümleri ile ilgili yanlış algılarının yüksek oranlarda olduğu gözlemlendi. Algı farklılıkları üzerinde ailedeki çocuk sayısının fazla olması, düşük gelir düzeyi, düşük anne eğitim seviyesi anlamlı olarak etkiliydi. Annelerin çocuklarının büyüme ve gelişmeleri konusunda algılarının yanlış olması yüksek oranda beslenme sorunu endişesi taşımalarına yol açar. Bu da annelerin, çocuklarının beslenmesi konusunda zorlayıcı bir tutum sergilemesine, ebeveyn-çocuk çatışmasına ve sonuçta gerçekten beslenme sorunu gelişmesine neden olur. Beslenme sorunları da karşımıza düşük kilo, gelişme geriliği veya obezite olarak çıkabilir. Çocukların yaşa uygun büyüme, gelişme ve genetik potansiyelleri ile ilgili ailelerin bilgilendirilmesi, çocuk sağlığı izlemleri hakkında ailelerin eğitimi ve bu eğitimin sürekliliğinin sağlanmasının biz çocuk hekimlerinin görevi olduğu düşünülmüştür.

Etik Kurul Onayı: S.B.Ü. İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yerer Etik Kurulu onayı alınmıştır (26.01.2017/4).

Çıkar Çatışması: Yoktur.

Finansal Destek: Yoktur.

Hasta Onamı: Ankete katılmayı kabul eden gönüllülerden alınmıştır.

Ethics Committee Approval: S.B.U. İzmir Tepecik Training and Research Hospital Yerer Ethics Committee approval was obtained (26.01.2017/4).

Conflict of Interest: None.

Funding: None.

Informed Consent: It was obtained from volunteers who agreed to participate in the survey.

KAYNAKLAR

1. Baughcum AE, Chamberlin LA, Deeks CM, Powers SW, Whitaker RC. Maternal perceptions of overweight preschool children. *Pediatrics* 2000;106(6):1380-6. [CrossRef]
2. Maynard L, Galuska D, Blank H, Serdula M. Maternal perceptions of weight status of children. *Pediatrics* 2003;111:1226-31.
3. Young-Hyman D, Herman LJ, Scott DL, Schlundt DG. Care giver perception of children's obesity-related health risk: a study of African American families. *Obes Res* 2000;8(3):241-8. [CrossRef]
4. TÜRK-İŞ. Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu. <http://www.turkis.org.tr/NISAN-2017-ACLİK-ve-YOKSULLUK-SINIRI-d3462>. Published 2017.
5. Keane VA. Assessment of Growth. In: Kliegman RM, Behrman RE, Schor NF, Stanton BF. *Nelson Textbook of Pediatrics*. 20th ed. Philadelphia, Pa: Saunders Elsevier; 2016:88-9.
6. CDC. BMI Percentile Calculator for Child and Teen. <http://apps.nccd.cdc.gov/dnpabmi/Calculator.aspx?CalculatorType=Metric>
7. Peker E, Topaloğlu N, Şahin EM, et al. Çocukların vücut ağırlığı ve görünüşleri ile iştahları hakkındaki ebeveyn değerlendirmelerinin nesnel ölçütlerle ilişkisi. *Türk Aile Hek Derg*. 2014;18:142-8. [CrossRef]
8. Eckstein KC, Mikhail LM, Ariza AJ, et al. Parents' perceptions of their child's weight and health. *Pediatrics* 2006;117(3):681-90. [CrossRef]
9. Yılmaz R, Oflaz B. M. İştahsız çocukların anne babalarının çocuklarının vücut ağırlığı ve gelişimi hakkında görsel algıları. *Bakırköy Tıp Derg*. 2009;5:11-7.
10. Garrett-Wright D. Parental perception of preschool child body weight. *J Pediatr Nurs* 2011;26(5):435-45. [CrossRef]
11. De La O A, Jordan KC, Ortiz K, et al. Do parents accurately perceive their child's weight status? *J Pediatr Health Care* 2009;23(4):216-21. [CrossRef]
12. Budge S. Maternal perceptions of child weight and height and the double burden of malnutrition: young lives, Peru 2015. www.young-lives.org.uk.
13. Campbell MW, Williams J, Hampton A, Wake M. Maternal concern and perceptions of overweight in Australian preschool-aged children. *Med J Aust* 2006;184(6):274-7. [CrossRef]
14. Fisher L, Fraser J, Alexander C. Caregivers' inability to identify childhood adiposity: a cross-sectional survey of rural children and their caregivers' attitudes. *Aust J Rural Health* 2006;14(2):56-61. [CrossRef]
15. Jeffery AN, Voss LD, Metcalf BS, Alba S, Wilkin TJ. Parents' awareness of overweight in themselves and their children: cross sectional study within a cohort (EarlyBird 21). *BMJ* 2005;330(7481):23-4. [CrossRef]
16. Jain A, Sherman SN, Chamberlin LA, Carter Y, Powers SW, Whitaker RC. Why don't low-income mothers worry about their preschoolers being overweight? *Pediatrics* 2001;107(5):1138-46. [CrossRef]
17. Etelson D, Brand DA., Patrick PA, Shirali A. Childhood obesity: do parents recognize this health risk? *Obes Res* 2003; 11(11):1362-68. [CrossRef]
18. Yalçın SS, Serdaroğlu E, İnce OT. Parental perception and child's nutritional status. *Turk J Pediatr* 2016;58(1):63-8. [CrossRef]
19. Carnell S, Edwards C, Croker H, Boniface D, Wardle J. Parental perceptions of overweight in 3-5 y olds. *Int J Obes (Lond)* 2005;29(4):353-5. [CrossRef]